

VENTSPILS IZGLĪTĪBAS PĀRVALDE

DARBĪBAS PROGRAMMA:

**“PRIEKŠLAICĪGAS MĀCĪBU PĀRTRAUKŠANAS
PREVENCIJAS SISTĒMA UN IEVIEŠANAS PLĀNS
VENTSPILS VALSTSPILSĒTĀ 2024.-2030. GADAM”**

Satura rādītājs

SAĪSINĀJUMI	3
1. PAMATOJUMS UN KONTEKSTS	4
2. ESOŠĀ SITUĀCIJA PAŠVALDĪBĀ	5
3. PMP PREVENCIJAS SISTĒMA	10
3.1. STARPINSTITŪCIJU SADARBĪBAS MODELIS	10
3.2. STRATĒĢISKIE MĒRĶI	10
4. PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS IEVIEŠANAS PLĀNS VENTSPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBĀ	13
5. PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS UN AKTIVITĀŠU ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA	18

Saīsinājumi

SAĪSINĀJUMI (A-Z)	ATŠIFRĒJUMS
ESF	Eiropas Sociālais fonds
IAP	individuālā atbalsta plāns
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
NVO	nevalstiskā sektora organizācija
PII	pirmsskolas izglītības iestāde
PIKC	profesionālās izglītības kompetences centrs
PMP	priekšlaicīgas mācību pārtraukšana
Projekts "Pumpurs"	Eiropas Savienības fondu darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.3.4. specifiskā atbalsta mērķa "Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus" projekts Nr. 8.3.4.0/16/l/001 "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai"

1. PAMATOJUMS UN KONTEKSTS

Rīcības programmas “Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēma un ieviešanas plāns Ventspils valstspilsētā 2024. - 2030. gadam” izstrādes mērķis ir pilnveidot pašvaldības līmeņa priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas (turpmāk – PMP) prevencijas sistēmu, kas veicinātu izglītojamo mācību snieguma uzlabošanu un ilgtspējīgu izaugsmi.

PMP nopietni ierobežo izglītojamo izaugsmi un panākumu gūšanu profesionālajā jomā, kā arī padziļina vai turpina padziļināt nabadzību un sociālo izolētību.¹ Tādējādi tie rada gan sociālas problēmas, gan palielina sociālās atstumtības risku. PMP mazināšana un jauniešu izglītības sasniegumu uzlabošana ir vērsta uz ilgtspējīgu izaugsmi un atbilst gan “gudras izaugsmes” mērķim, paaugstinot prasmju līmeni, gan “integrējošas izaugsmes” mērķim, mazinot vienu no galvenajiem bezdarba un nabadzības riska faktoriem.²

PMP problemātiku pašvaldībās veido gan izglītības kvalitāte, gan ģimeņu sociāli ekonomiskais stāvoklis, gan jauniešu un viņu vecāku vērtīborientācija un sadarbības kvalitāte starp izglītības iestādēm, pašvaldībām un valsts institūcijām, kā arī pašvaldības iespējas nodrošināt jauniešiem pieeju neformālās izglītības veidiem.

Pašvaldībai ir jānodrošina, lai tās dibinātajās un teritorijā izvietotajās izglītības iestādēs tiktu īstenots kvalitatīvs izglītības process un tās teritorijā deklarētie obligātās izglītības vecumposma izglītojamie iegūtu kvalitatīvu izglītību, kā arī jānodrošina iespēja jauniešiem iegūt vidējo izglītību. PMP gadījumu skaita samazināšanas pasākumu koordinētas sistēmas izveide ir viens no galvenajiem pašvaldības uzdevumiem, nodrošinot citu institūciju, sociālo partneru, iestāžu, darba devēju, nevalstisko organizāciju, t. sk. reģionāla un nacionāla līmeņa jaunatnes organizāciju un biedrību vai nodibinājumu, kas veic darbu ar jaunatni, iesaistīšanu sistēmas darbībā.

Mācību pārtraukšana visbiežāk nav spontāns lēmums, bet gan ilgstošs process, kura pazīmes var identificēt jau krietni savlaicīgi (1–3 gadus pirms mācību pārtraukšanas). Pētījumos “paredzamā” priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas iespējamība tiek skaidrota, pierādot, ka PMP risku var paredzēt 70%–82% gadījumu (Kempler, Vorhoff, Wigger, 2020; Rovira, Puertas, Igual, 2017).^{3,4} Tādēļ rūpīga resursu izvērtēšana un atbalsta sniegšana, var dot būtisku ieguldījumu bērnu tiesību uz izglītību īstenošanā.

PMP prevencijas sistēma – pasākumu un procesu kopums, kas vērsts uz PMP risku mazināšanas atbalsta plānošanu un sistemātisku nodrošināšanu ar mērķi veicināt izglītības sistēmas kvalitātes pilnveidi, mazināt atstumtības risku un veicināt ikviena izglītojamā ilgtspējīgas izaugsmes iespējas.

PMP prevencijas sistēmas galvenās komponentes:

- ▶ starpinstitutionālās sadarbības modelī definēti stratēģiskie uzstādījumi PMP novēršanā, izrietoši no esošās situācijas izvērtējuma;
- ▶ PMP risku identificēšana un izvērtēšana;
- ▶ PMP prevencijas aktivitātes;
- ▶ īstenošanas uzraudzība un regulāra datu monitorēšana.

Ar mērķi samazināt PMP riskus, visā Latvijas izglītības telpā no 2017. gada līdz 2023. gada beigām tiek īstenots Eiropas Sociālā fonda (turpmāk – ESF) projekts Nr.8.3.4.0/16/I/001 “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” (turpmāk – Projekts vai projekts “Pumpurs”). Projekta pasākumi primāri vērsti uz agrīnu neattaisnoto kavējumu un mācību pārtraukšanas risku problēmas diagnostiku un risinājumiem, lai, savlaicīgi īstenojot preventīvus un intervences pasākumus, mazinātu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu. Cita starpā, Projekts ir veicinājis ilgtspējīgas sadarbības sistēmas veidošanu starp pašvaldību, izglītības iestādēm, pedagogiem, atbalsta personālu un izglītojamo vecākiem vai pārstāvjiem, kā arī ir sniegts nozīmīgs atbalsts pedagogiem, proti, ir īstenoti profesionālās pilnveides pasākumi, nodrošinātas supervīzijas pedagogiem un atbalsta personālam, ir izstrādāti metodiskie līdzekļi, kā arī ir atbalstītas jauniešu NVO iniciatīvas, lai aktualizētu mācību pārtraukšanas problēmu pašu jauniešu vidū. Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēmas un ieviešanas plānu izstrāde visās Projektā iesaistītajās pašvaldībās ir viena no Projekta noslēdzošajām aktivitātēm ar mērķi stiprināt un vairot Projekta ietekmi un ilgtspēju.

¹ APA (2015). *The top 20 teaching and learning principles*. Vol. 46, No 8. Iegūts no: <https://www.apa.org/ed/schools/teaching-learning/top-twenty-principles.pdf>

² http://pumpurs.lv/sites/default/files/2023-01/VADLINIJAS_2023.pdf

³ Kemper, L., G. Vorhoff, and B. U. Wigger. 2020. *Predicting Student Dropout: A Machine Learning Approach*. *European Journal of Higher Education* 10 (1):28–47.

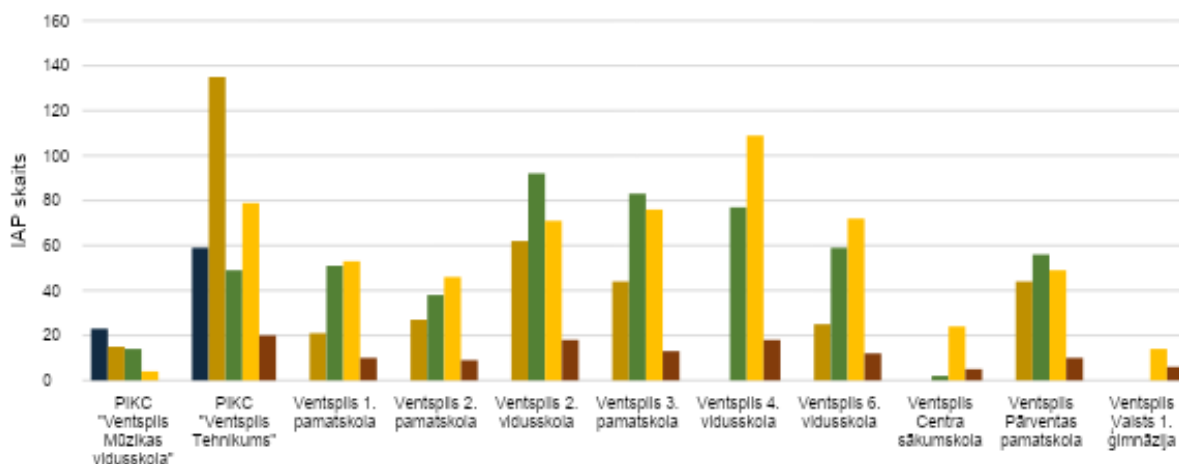
⁴ Rovira, S., E. Puertas, and L. Igual. 2017. *Data-Driven System to Predict Academic Grades and Dropout*. *PLoS ONE* 12 (2):1–21

2. ESOŠĀ SITUĀCIJA PAŠVALDĪBĀ

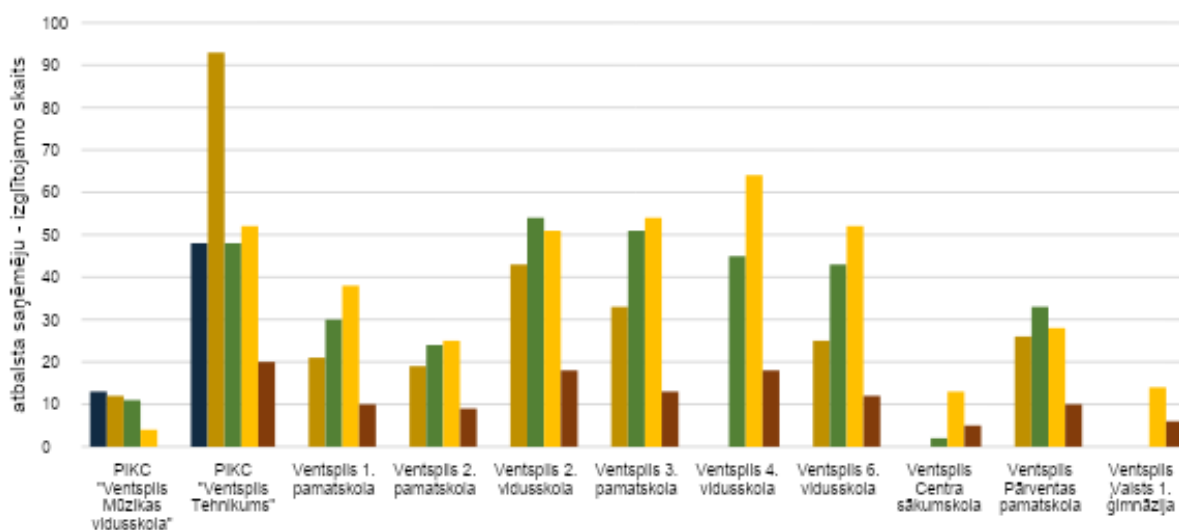
Lai identificētu izglītojamus ar PMP risku un sniegtu izglītojamiem personalizētu atbalstu, Ventspils valstspilsētas pašvaldība no 2018. līdz 2023. gadam sadarbībā ar Izglītības kvalitātes valsts dienestu un pašvaldības dibinātajām vispārīgajām skolām īsteno ESF projektu "Pumpurs", kā ietvaros, cita starpā, tiek nodrošināts individuāls atbalsts PMP riska izglītojamiem. Projektā iesaistījušās deviņas pašvaldības izglītības iestādes (Ventspils 1. pamatskola, Ventspils 2. pamatskola, Ventspils 2. vidusskola, Ventspils 3. pamatskola (līdz 2021./2022. m.g. vidusskola), Ventspils 4. vidusskola, Ventspils 6. vidusskola, Ventspils Centra sākumskola, Ventspils Pārventas pamatskola, Ventspils Valsts 1. ģimnāzija), kā arī divas pašvaldībā esošās profesionālās izglītības iestādes – mākslu izglītības kompetences centrs "Ventspils Mūzikas vidusskola" un profesionālās izglītības kompetences centrs "Ventspils Tehnikums".

Lai varētu īstenot efektīvus preventīvus un intervences pasākumus, izglītības iestādēs katram riska grupas izglītojamam mācību gada semestra ietvaros tiek sastādīts individuāls atbalsta plāns (IAP) (skatīt 2.1. attēls). Vienlaikus svarīgi atzīmēt, ka viens izglītojams varēja saņemt atbalstu vairāku mācību semestru ietvaros, līdz ar to unikālais atbalsta saņēmēju skaits ir mazāks nekā kopējais IAP skaits (skatīt 2.2. attēls). Šie dati ļauj arī secināt, ka vidēji piecu mācību gadu periodā atbalstu saņēmuši 9% no visiem mērķa grupas izglītojamiem vispārīgajās skolās un 8% – profesionālajās izglītības iestādēs.

2.1. attēls: Individuālā atbalsta plānu (IAP) skaits Ventspils valstspilsētas pašvaldībā esošajās izglītības iestādēs ESF projektā Nr. 8.3.4.0/16/I/001 "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai". (Avots: projekta "Pumpurs" dati)

2.2. attēls: Unikālais atbalsta saņēmēju (izglītojamo) skaits Ventspils valstspilsētas pašvaldībā esošajās izglītības iestādēs ESF projektā Nr. 8.3.4.0/16/I/001 "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai". (Avots: projekta "Pumpurs" dati)

Priekšlaicīga mācību pārtraukšana ir saistīta ar četrām riska grupām un izglītojams var tikt pakļauts vairāku risku grupu un risku kombinācijām:

1. **ar mācību darbu vai izglītības iestādes vidi saistītie riski** (neattaisnoti mācību kavējumi, grūtības mācībās, konflikti ar klases biedriem, pedagogiem, vardarbība u.c.);
2. **sociālās vides un veselības riski** (speciālās vajadzības, ilgstoša slimošana, grūtniecība/mazi bērni, laulība/attiecības, atkarība, slimi vecāki/tuvinieki u.c.);
3. **ekonomiskie riski** (apgrūtināta nokļūšana uz skolu, materiālie apstākļi, pienākumi mājās, kas traucē mācībām u.c.);
4. **ar ģimeni saistītie riski** (vecāki ilgstošā prombūtnē, pieskata brāli/māsu, vecāku atkarība, konflikti/vardarbība ģimenē, vecāku nepietiekams atbalsts vai pārlietu liela iesaiste u.c.).

Projekta "Pumpurs" dati liecina, ka Ventspils valstspilsētas pašvaldībā lielākais PMP riska faktoru skaits, ar tendenci palielināties, konstatēts ar mācību darbu vai iestādes vidi saistītajā risku grupā (skatīt 2.1. tabula). Jāatzīmē, ka ir tādi PMP individuālā atbalsta plāni, kuriem tiek konstatēti divi vai vairāki riski.

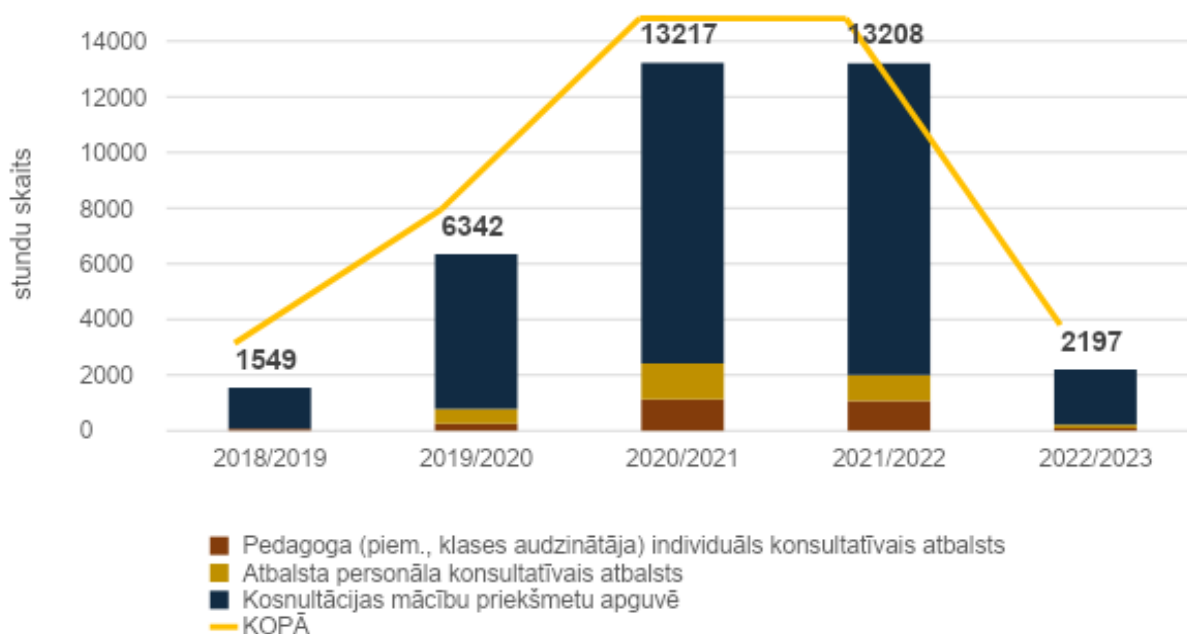
2.1. tabula: **Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risku raksturojums Ventspils valstspilsētas pašvaldībā esošajās izglītības iestādēs ESF projektā "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai"**.
(Avots: projekta "Pumpurs" dati)

RISKU GRUPA	RISKS	RISKA GRUPAS UN RISKA BIEŽUMA ĪPATSVARS IAP	
1	2	3	4
MĀCĪBU DARBA/ IZGLĪTĪBAS IESTĀDES RISKI	Grūtības mācību satura apgūvē	29,98%	70%
	Iekavēta mācību satura apguve iepriekšējā izglītības posmā	11,62%	
	Valodas barjera	9,09%	
	Zemi mācību sasniegumi	8,34%	
	Uzvedības problēmas	1,43%	
	Neattaisnoti mācību kavējumi	1,16%	
	Konflikti ar klases/skolas/kursa biedriem	0,62%	
	Liela slodze (mācību darbs/ interešu izglītība/ profesionālā ievirze)	0,51%	
	Otrgadniecība	0,40%	
	Pret izglītojamo vērstā vardarbība/mobings/ izstumšana	0,24%	
	Cits	6,35%	
EKONOMISKIE RISKI	Nepietiekami finansiālie resursi pamatvajadzību nodrošināšanai	11,75%	25%
	Apgrūtināta nokļūšana izglītības iestādē	3,12%	
	Cits	10,35%	
AR ĢIMENI SAISTĪTIE RISKI	Vecāki neatbalsta izglītojamo mācību procesā	0,51%	3,5%
	Ģimenē ir konfliktējošas attiecības	0,32%	
	Cits	2,66%	
SOCIĀLĀS VIDES UN VESELĪBAS RISKI	Speciālās vajadzības (iegūti vai iedzimti funkcionālie traucējumi)	0,16%	1,6%
	Grūtniecība/ ir mazs bērns/-i	0,11%	
	Cits	1,29%	

Analizējot ar mācību darbu, izglītības iestādes vidi saistītos PMP riskus, konstatēts, ka izglītojamiem lielākie riski ir grūtības mācību satura apgūvē un iekavēta mācību satura apguve iepriekšējā izglītības posmā, kā arī valodas barjera.

Pieaugot ar mācību darbu, izglītības iestādes vidi saistītajiem PMP riskiem, pieaug arī individuālo konsultatīvo atbalsta stundu skaits izglītojamiem. Projektā "Pumpurs" izglītojamajiem tika nodrošinātas individuālas konsultācijas mācību priekšmetu apgūvē, individuālas atbalsta personāla (pedagogs, psihologs, sociālais pedagogs, pedagoga palīgs, speciālās izglītības pedagogs) konsultācijas, kā arī individuāls pedagoga (ne reti klases audzinātāja) konsultatīvais atbalsts, kas nav saistīts ar konkrēta mācību priekšmeta apguvi (skatīt 2.3. attēls).

2.3. attēls: **Konsultatīvā atbalsta, kas sniegts PMP riska grupas izglītojamiem, raksturojums Ventspils valstspilsētas pašvaldībā esošajās izglītības iestādēs ESF projektā “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai”.** (Avots: projekta “Pumpurs” dati)

Piecu mācību gadu dati liecina, ka pedagoga individuāls konsultatīvais atbalsts, kas nav saistīts ar konkrēta mācību priekšmeta apgūvi, ir izmantots teju tikpat bieži kā atbalsta personāla konsultācijas – attiecīgi 2632 stundas pedagoga individuālais konsultatīvais atbalsts un 2878 stundas atbalsta personāla (t.i., pedagoga palīgs, logopēds, psihologs, sociālais pedagogs) konsultatīvais atbalsts piecos m.g. kopā. **Puse jeb 50 %** no atbalsta personāla konsultatīvā atbalsta apjoma ir nodrošinājuši **psihologi** (1436 stundas piecos m.g. kopā), **41 % – sociālie pedagogi** (1188 stundas piecos m.g. kopā), savukārt **logopēds un pedagoga palīgs attiecīgi 7% un 2% apjomā** (200 stundas logopēds un 54 stundas pedagoga palīgs piecos m.g. kopā).

Mācību priekšmetu konsultatīvā atbalsta grupā **visbiežāk atbalsts ir bijis nepieciešams matemātikas** (36% gadījumu jeb 11184 stundas piecos m.g. kopā), **latviešu valodas** (33% jeb 10314 stundas piecu m.g. periodā), **angļu valodas** (14% gadījumu jeb 4340 stundas piecos m.g. kopā) un **latviešu valoda un literatūra** (9%) apgūvē.

Izvērtējot projekta “Pumpurs” īstenošanas gaitā gūto pieredzi, Ventspils valstspilsētas pašvaldības *Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēmas un ieviešanas plāna* izstrādes starpnozaru darba grupā (kurā ir pārstāvēta gan Ventspils Izglītības pārvalde, gan izglītības iestādes, kā arī Ventspils Sociālais dienests, Ventspils pilsētas Bāriņtiesa, Ventspils Pašvaldības policija un jaunatnes politikas joma) tiek secināts, ka turpmākajos gados pašvaldībā īpaša uzmanība jāvelta šādām ar PMP riskiem saistītām mērķa grupām:

1. Ģimenes ar pazeminātām funkcionēšanas prasmēm
 - a. Sociālā riska ģimenes
 - b. Vecāku pienākumu nepildīšana
 - c. Bērnu un vecāku atkarības
 - d. Romu jaunieši, kuri agri pamet skolu
2. Ārpusģimenes aprūpē esošie bērni
3. Divvalodības risks

Tabulā zemāk ir sniegta minēto mērķa grupu raksturojoša statistika (skatīt 2.2. tabula).

2.2. tabula: **PMP primāro mērķa grupu raksturojums Ventspils valstspilsētas pašvaldībā.**

DIVVALODĪGO BĒRNU SKAITS VENTSPILS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒS			
1	2	3	4
Nr.	IZGLĪTĪBAS IESTĀDE	IZGLĪTOJAMO SKAITS	DIVVALODĪBA: IZGLĪTOJAMO SKAITS
VISPĀRIZGLĪTOJOŠĀS SKOLAS, 2022./2023.M.G.			
1.	2.pamatskola	398	50
2.	2.vidusskola	409	407
3.	3.pamatskola	314	314
4.	4.vidusskola	605	37
5.	6.vidusskola	585	115
6.	Centra sākumskola	309	22
7.	Pārventas pamatskola	316	69
8.	1.pamatskola	391	15
VISPĀRIZGLĪTOJOŠAJĀS SKOLĀS KOPĀ		3327	1029 (31%)
PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDES, 2022./2023.M.G. (izglītojamie sākot no 2018. dzimšanas gada un vecāki)			
9.	Margrietīņa	116	47
10.	Eglītē	95	58
11.	Pasaka	111	33
12.	Rūķītis	136	2
13.	Saulīte	108	3
14.	Varavīksne	97	19
15.	Vāverīte	119	-
16.	Zvaigznīte	126	78
17.	Bitīte	91	5
PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒS KOPĀ		999	245 (25%)
SKOLAS un PII KOPĀ		4326	1274 (29%)
SOCIĀLĀ ATBALSTA SAŅEMŠANA UN ĀRPUSĢIMENES APRŪPĒ ESOŠO BĒRNU SKAITS			
Nr.	RĀDĪTĀJS	SKAITS UZ 2023. GADA AUGUSTA MĒNESI	
18.	Ģimenes, kuras saņem sociālā darbinieka darbam ar ģimeni un bērniem atbalstu (skaits)	212	
19.	Ārpusģimenes aprūpē esoši bērni (skaits)	74	
20.	Audžuģimenē esoši bērni (skaits)	20	
21.	Aizbildnībā esoši bērni (skaits)	42	
22.	Institūcijā esoši bērni (skaits)	12	

STATISTIKA PAR VECĀKIEM, KURI NEPILDA VECĀKU PIENĀKUMUS			
23.	Bāriņtiesas lietvedībā uzsāktās lietas par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākiem, ja vecāks ļaunprātīgi izmanto savas tiesības vai nenodrošina bērna aprūpi un uzraudzību	2022. gads	2023. gads (līdz augusta mēnesim)
		4	5
24.	Sastādītie protokoli vecākiem, kuri nepilda savus vecāka pienākumus	2023. gadā uzsākti 12 administratīvā pārkāpuma procesi bērnu vecākiem par bērna aprūpes pienākumu nepildīšanu, t.sk. Valsts policijā – 10 un Ventspils Pašvaldības policijā – 2.	
VENTSPILS IEDZĪVOTĀJU SADALĪJUMS PĒC TAUTĪBAS (skaits un īpatsvars)			
24.	Latvieši	19'695	60%
25.	Krievi	8112	25%
26.	Ukraiņi	1493	5%
27.	Baltkrievi	1292	4%
28.	Lietuvieši	264	1%
29.	Poļi	302	1%
30.	Cits	1790	5%
31.	Romu īpatsvars		1,4%

3. PMP PREVENCIJAS SISTĒMA

PMP prevencijas sistēma ir pasākumu un procesu kopums, kas vērsts uz PMP risku mazināšanas atbalsta plānošanu un sistemātisku nodrošināšanu ar mērķi veicināt izglītības sistēmas kvalitātes pilnveidi, mazināt atstumtības risku un veicināt ikviena izglītojamā ilgtspējīgas izaugsmes iespējas.⁵

3.1. Starpinstitūciju sadarbības modelis

Ventspils valstspilsētas pašvaldībā starpinstitūciju sadarbība tiek organizēta dažādos formātos un līmeņos, iesaistot institūcijas un speciālistus atbilstoši sadarbības mērķiem. Šobrīd pašvaldībā ir šādas sadarbības grupas, kuru darbība ir tieši vai pakārtoti saistīta ar PMP prevenciju:

1. Ventspils valstspilsētas sadarbības grupa bērnu tiesību aizsardzības jautājumos, kurā pārstāvēti Sociālais dienests, Izglītības pārvalde, Pašvaldības policija, Valsts policija, Bāriņtiesa.
2. Starpprofesionāļu grupa (komanda), kura tiek izveidota atsevišķu gadījumu risināšanai.
3. Izglītības iestādēs darbojas atbalsta komandas, iekļaujot sociālo pedagogu, logopēdu, psihologu, karjeras konsultantu, medicīnas māsu un speciālās izglītības pedagogu, kuras konstatē nepieciešamību PMP prevencijas pasākumiem un iesaista citas starpinstitūciju sadarbības grupas veiksmīgāka rezultāta sasniegšanai.
4. Pirmsskolu un jaunāko klašu izglītojamo vajadzībām 2023. gada rudenī darbu uzsāk iekļaujošās izglītības atbalsta centrs pilsētas līmenī, nodrošinot speciālā pedagoga, psihologa, logopēda un sociālā pedagoga komandas darbu.
5. Pedagoģiski medicīniskā komisija.

3.2. Stratēģiskie mērķi

Tabulās zemāk ir sniegts PMP prevencijas sistēmas virsmērķis, mērķi un sagaidāmie rezultāti, kā arī stratēģisko mērķu politikas īstenošanas rezultatīvie rādītāji Ventspils valstspilsētas pašvaldībā (skat. 3.1. un 3.2. tabulas).

3.1. tabula: PMP prevencijas sistēmas stratēģiskie mērķi un sagaidāmie rezultāti Ventspils valstspilsētā.

PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS VIRSMĒRĶIS VENTSPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBĀ:		Visas darbā ar PMP riskiem iesaistītās puses – izglītojamie, vecāki un ģimenes, PII un skolas, pedagogi un atbalsta personāls, sociālās jomas vadība un speciālisti, bāriņtiesas locekļi, valsts un pašvaldības policijas pārstāvji, nevalstiskā sektora pārstāvji un citi – ir pieejamas nepieciešamajā kapacitātē, ir zinoši (kompetenti) un augstu motivēti aktīvi, mērķtiecīgi un efektīvi sadarboties un īstenot ar PMP darbu saistītās aktivitātēs visos trīs PMP prevencijas līmeņos ar mērķi atbalstīt ikviena izglītojamā izaugsmi, mazināt atstumtības risku un veicināt izglītības pieejamību un kvalitāti.
Nr.	MĒRĶIS	SAGAIĀMAIS REZULTĀTS
1	2	3
1 UNIVERSĀLĀ PREVENCIJA		
1.	Attīstīt <u>nevalstiskā sektora kopien</u> u darbam ar PMP riskiem un mērķa grupām.	<ul style="list-style-type: none">▶ Pieaudzis NVO skaits, kas darbojas ar jauniešu mērķa grupu.▶ Uzlabojies jauniešu vērtējums par jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespējām un jauniešiem pieejamo atbalsta pakalpojumu klāstu.▶ Īstenoti NVO sektora projekti, kuri aptver prevencijas plāna mērķa grupas▶ Pieaudzis jauniešu skaits, kuri iesaistīti ārpuskolas aktivitātēs
2.	Radīt drošu, atbalstošu un iekļaujošu vidi izglītības iestādēs	<ul style="list-style-type: none">▶ Augsts izglītojamo labbūtības līmenis izglītības iestādē▶ Iegūts konsultatīvs atbalsts, paaugstinot profesionālo efektivitāti▶ Pedagogu profesionālās kompetences pilnveide konferencēs, semināros,ursos, vebināros, galveno uzmanību veltot PMP

⁵ Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas [prevencijas koncepcija](#): rokasgrāmata izglītības darbiniekiem un pašvaldībām (7.lpp.)

PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS VIRSMĒRKIS VENTSPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBĀ:		Visas darbā ar PMP riskiem iesaistītās puses – izglītojamie, vecāki un ģimenes, PII un skolas, pedagogi un atbalsta personāls, sociālās jomas vadība un speciālisti, bāriņtiesas locekļi, valsts un pašvaldības policijas pārstāvji, nevalstiskā sektora pārstāvji un citi – ir pieejamas nepieciešamajā kapacitātē, ir zinoši (kompetenti) un augstu motivēti aktīvi, mērķtiecīgi un efektīvi sadarboties un īstenot ar PMP darbu saistītās aktivitātēs visos trīs PMP prevencijas līmeņos ar mērķi atbalstīt ikvienu izglītojamā izaugsmi, mazināt atstumtības risku un veicināt izglītības pieejamību un kvalitāti.
Nr.	MĒRKIS	SAGAIĀMAIS REZULTĀTS
1	2	3
		samazināšanai, tai skaitā arī vardarbības mazināšanai izglītojamo vidū un laicīgai tās novēršanai
3.	Izglītēt <u>sabiedrību</u> PMP jomā.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Uzlabojusies pašvaldības iedzīvotāju izpratne par PMP riskiem un zināšanas par atbalsta pakalpojumu pieejamību. ▶ Labākas iespējas agrīnai PMP risku identificēšanai
2 MĒRĶTIECĪGĀ PREVENCIJA		
4.	Nodrošināt agrīno prevenciju	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nodrošināta atbalsta programma lasītprasmes veicināšanas visās pirmsskolas izglītības iestādēs un pēc nepieciešamības nodrošināta uzvedības problēmu novēršanas programma pirmsskolas izglītības iestāžu izglītojamiem ▶ Nodrošināta visās pirmsskolas izglītības iestādēs atbalsta personāla pieejamību. ▶ Mācību klasēs, kur ir augsts PMP riska izglītojamo īpatsvars, ir nodrošināta lielāka pedagogu palīgu kapacitāte ▶ Pieaugusi pedagogu pašefektivitātes izjūta darbā ar PMP riska grupas izglītojamajiem.
5.	Attīstīt mērķa grupas <u>vecāku</u> kompetences un motivāciju iesaistīties.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Uzlabojusies vecāku kompetence audzināšanas jautājumos (vecākiem ir nodrošinātas / ir pieejamas mācības, fokusgrupas, darbnīcas). ▶ Palielinājusies vecāku iesaiste izglītības procesos. ▶ Mērķa grupas vecākiem (t.sk. romu tautības ģimenes) ir pieejams mērķtiecīgs atbalsts ar izglītību saistīto funkciju īstenošanā. ▶ Pieaudzis speciālistu skaits valstspilsētā
6.	Veidot atbalsta <u>resursus</u> PMP riska izglītojamiem un izglītības darbiniekiem <u>ārpus izglītības iestādes vides</u> (piem., Jauniešu māja kā resursu centrs gan jauniešiem, gan izglītības darbiniekiem) tādējādi bagātinot un dažādojot mācību procesā gūto pieredzi.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Jauniešiem ir pieejama mentoru programma (mentora pakalpojums). ▶ Jauniešiem tiek organizētas fokusgrupu sarunas. ▶ Ir īstenoti informatīvi un izglītojoši pasākumi dažādu vecuma posmu bērniem un jauniešiem, izglītības darbiniekiem PMP riska mazināšanai ▶ Tiek nodrošināts tehniskais, metodoloģiskais un cilvēkresursu atbalsts vispārīglītojošās mācību iestāžu pedagogiem par neformālās izglītības metožu pielietošanu ikdienas darbā ar jauniešiem (kollektīva saliedēšana, komandas darbs, ledus salaušanas aktivitātes u.c. tēmas) ▶ Norit aktīva sadarbība starp Jauniešu māju, Ventpils Sociālo dienestu, Ventpils Izglītības pārvaldi, Ventpils Pusaudžu Resursu centru, (+ citi pašvaldības spēlētāji) prevencijas pasākumu plānošana un ieviešanā
3 PIELĀGOTĀ PREVENCIJA		
7.	Nodrošināt individualizētus atbalsta pakalpojumus PMP <u>riska grupas izglītojamiem</u>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nodrošināta atbalsta pakalpojumu pieejamība. ▶ Uzlabojusies starpinstiuciju koordinācija atbalsta nodrošināšanā. ▶ Samazinājies izglītojamo īpatsvars, kuri pārtraukuši mācības. ▶ Uzlabojies izglītojamo mācību sniegums/samazinājies izglītojamo, kuri nesaņem atestātu, skaits. ▶ Uzlabojusies izglītojamo attieksme pret mācībām, pieaugusi izglītības vērtība. ▶ Nodrošināta savlaicīga PMP riska identificēšana izglītojamiem saistībā ar konstatētiem izglītojamo likumpārkāpumiem vai konstatētām problēmām izglītojamo ģimeņu funkcionēšanā.

3.2. tabula: PMP prevencijas sistēmas rezultatīvie rādītāji Ventspils valstspilsētā.

Nr.	REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI	BĀZES VĒRTĪBA (bāzes gads)	SASNIEDZAMĀ TENDENCE		DATU AVOTS
			2027	2030	
1	2	3	4	5	6
1.	Izglītojamo īpatsvars, kuri ilgstoši bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi	1.62% (2023)	<1,5%	<1%	VIIS dati, SEMR*
2.	Izglītību pametušo īpatsvars pirmajā gadā pēc izglītības turpināšanas nākamajā izglītības pakāpē vai posmā	16.18% (2023)	<12%	<10%	VIIS dati, SEMR*
3.	Skolēnu īpatsvars, kuri nerasniedz valstī noteikto rezultāta līmeni pamata izglītības centralizētajos eksāmenos	4,5% (2023)	<4,5%	<4%	Ventspils izglītības pārvaldes apkopotie dati
4.	Izglītojamo īpatsvars, kuri ir atstāti uz otro gadu tajā pašā klasē.	1.22%(2023)	<1%	<0,8%	VIIS dati, SEMR*
5.	Romu izglītojamo īpatsvars, kuri ir atstāti uz otro gadu tajā pašā klasē.	27% (2023)	<25%	<20%	Ventspils izglītības pārvaldes apkopotie dati
6.	Izglītojamo mainība	6.27% (2023)	<5%	<4%	VIIS dati, SEMR*

* VIIS dati, SEMR – Valsts izglītības informācijas sistēmas dati no Skolu efektivitātes monitoringa rīka

4. PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS IEVIEŠANAS PLĀNS VENTSPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBĀ

Tabulā apkopotas preventijas aktivitātes un ar katru saistītā papildu informācija, nosakot sasniedzamos rezultātus un institūcijas, kas par to būs atbildīgas un iesaistītas, kā arī iezīmējot potenciālos aktivitātēm nepieciešamo finanšu resursu ieguves avotus.

4.1. tabula: Vidēja termiņa PMP preventijas aktivitāšu nodrošinājuma plāns Ventspils valstspilsētas pašvaldībā.

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	ĪSTENOŠANAS PERIODS					FINANŠU AVOTS(-I) (pašvaldības finansējums, valsts budžets, ESF, ERAF, cits)
							2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	
1	2	3	4	5	6	7	8					9
1 UNIVERSĀLĀ PREVENCIJA												
1.	Attīstīt <u>nevalstiskā sektora kopienų</u> darbam ar PMP riskiem un mērķa grupām.	1.1.	Spēcināt un informēt NVO sektoru par jaunatnes jomu, tās izaicinājumiem un pieejamo jomas finansējumu.	Pieaudzis NVO skaits, kas darbojas ar jauniešu mērķa grupu.	Jauniešu māja	Sociālais dienests	X	X	X	X	X	pašvaldības finansējums
		1.2.	Informēt NVO sektoru par jaunatnes jomā pieejamo finansējumu un par preventijas plāna mērķiem. Veidota sadarbība ar esošajām NVO valsts mērogā, kuras jau darbojas ar preventijas plāna izaicinājumiem/mērķa grupām.	Īstenoti NVO sektora projekti, kuri aptver preventijas plāna mērķa grupas	Jauniešu māja	Sociālais dienests	X	X	X	X	X	pašvaldības finansējums
		1.3.	Izveidota jauniešiem draudzīga informācijas aprites sistēma /portāls un apmeklētājiem pieejama Ventspils Jauniešu māja fiziskā formātā.	Uzlabojies jauniešu vērtējums par jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespējām un jauniešiem pieejamo atbalsta klāstu.	Jauniešu māja	Izglītības pārvalde Sociālais dienests	X	X	X	X	X	pašvaldības finansējums
2.	Drošas, atbalstošas un iekļaujošas vides radīšana izglītības iestādēs	2.1.	Drošas izglītības iestādes politikas izstrāde un aktualizācija	Augsts izglītojamo labbūtības līmenis izglītības iestādē	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	X	X	X	X	X	ESF

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	ĪSTENOŠANAS PERIODS					FINANŠU AVOTS(-I) (pašvaldības finansējums, valsts budžets, ESF, ERAF, cits)
							2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	
1	2	3	4	5	6	7	8					9
		2.2.	Atbalsts pedagogiem un izglītības iestādes vadībai, tajā skaitā supervīzijas	legūts konsultatīvs atbalsts, paaugstinot profesionālo efektivitāti	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	X	X	X	X	X	ESF
		2.3.	Pedagogu profesionālā pilnveide par drošu vidi	Pedagogu profesionālās kompetences pilnveide konferencēs, semināros,ursos, vebināros, galveno uzmanību veltot PMP samazināšanai, tai skaitā arī vardarbības mazināšanai izglītojamo vidū un laicīgai tās novēršanai	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	X	X	X	X	X	ESF
3.	Izglītot <u>sabiedrību</u> PMP jomā	3.1.	Publikācijas ciklā "Padomi vecākiem"	Uzlabojusies pašvaldības iedzīvotāju izpratne par PMP riskiem un zināšanas par atbalsta pakalpojumu pieejamību	Izglītības pārvalde		X	X	X	X	X	pašvaldības finansējums
		3.2.	Nodarbības ciklā "Vecāku skola"	Uzlabojusies pašvaldības iedzīvotāju izpratne par PMP riskiem un zināšanas par atbalsta pakalpojumu pieejamību	Izglītības pārvalde		X	X	X	X	X	pašvaldības finansējums
2 MĒRĶTIECĪGĀ PREVENCIJA												
4.	Nodrošināt agrīno prevenciju	4.1.	Atbalsta programmas (lasītprasmes veicināšanai un uzvedības problēmu	Nodrošināta atbalsta programma lasītprasmes	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	X	X	X	X	X	ESF

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	ĪSTENOŠANAS PERIODS					FINANŠU AVOTS(-I) (pašvaldības finansējums, valsts budžets, ESF, ERAF, cits)
							2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8	
1	2	3	4	5	6	7	8					9
			novēršanai) pirmsskolas vecuma bērniem	veicināšanas visās pirmsskolas izglītības iestādēs un pēc nepieciešamības nodrošināta uzvedības problēmu novēršanas programma pirmsskolas izglītības iestāžu izglītojamiem								
		4.2.	Atbalsta personāla pieejamības pirmsskolas izglītības iestādēs (psihologs, logopēds, sociālais pedagogs, speciālais pedagogs) nodrošināšana un tā kapacitātes darbā ar PMP riska izglītojamiem stiprināšana	Nodrošināta atbalsta personāla pieejamība visās pirmsskolas izglītības iestādēs.	Izglītības pārvalde		X	X	X	X	X	pašvaldības finansējums valsts budžets
		4.3.	Atbalsta personāla pieejamības vispārīzglītojošajās skolās nodrošināšana un tā kapacitātes darbā ar PMP riska izglītojamiem stiprināšana	Mācību klasēs, kur ir augsts PMP riska izglītojamo īpatsvars, ir nodrošināta lielāka pedagogu palīgu kapacitāte	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	X	X	X	X	X	valsts budžets
5.	Attīstīt mērķa grupas <u>vecāku</u> kompetences un motivāciju iesaistīties.	5.1.	Romu tautības vecākiem ir pieejamas mācības, fokusgrupas, darbnīcas par audzināšanas jautājumiem.	Uzlabojusies vecāku kompetence audzināšanas jautājumos	NVO	Sociālais dienests	X	X	X	X	X	ESF
		5.2.	Romu palīga nodrošināšana izglītības iestādēs	Mērķa grupas vecākiem (t.sk. romu tautības ģimenes) ir pieejams mērķtiecīgs atbalsts ar izglītību saistīto funkciju īstenošanā.	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	X	X	X	X	X	valsts budžets
		5.3.	Romu NVO organizētas atbalsta aktivitātes vecākiem un izglītojamiem		NVO	Sociālais dienests	X	X	X	X	X	valsts budžets
6.	Veidot atbalsta <u>resursus</u> PMP riska izglītojamiem un	6.1.	Rast finansējumu un cilvēkresursus mentora pakalpojuma nodrošināšanai	Jauniešiem ir pieejams mentora pakalpojums	Sociālais dienests	Izglītības iestādes	X	X	X	X	X	ESF

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	ĪSTENOŠANAS PERIODS					FINANŠU AVOTS(-I) (pašvaldības finansējums, valsts budžets, ESF, ERAF, cits)
							2	2	2	2	2	
							0	0	0	0	0	
1	2	3	4	5	6	7	8					9
	izglītības darbiniekiem ārpus izglītības iestādes vides (piem., Jauniešu māja kā resursu centrs gan jauniešiem, gan izglītības darbiniekiem) tādējādi bagātinot un dažādot mācību procesā gūto pieredzi.					Pašvaldības policija Bāriņtiesa						
6.2.		Izstrādāt metodi un rast resursus fokusgrupu ar jauniešiem organizēšanai	Ar jauniešiem tiek veidotas fokusgrupas sarunas, padziļināti noskaidrojot jauniešu situāciju, intereses un vajadzības	Jaunrades nams	Izglītības iestādes Jauniešu māja	X	X	X	X	X	pašvaldības finansējums	
6.3.			Ir īstenoti informatīvi un izglītojoši pasākumi dažādu vecuma posmu bērniem un jauniešiem, izglītības darbiniekiem PMP riska mazināšanai	Ventspils Jauniešu māja	Izglītības iestādes	X	X	X	X	X	pašvaldības finansējums ESF	
6.4.		Rast cilvēkresursus un izstrādāt neformālās izglītības metožu atbalsta programmu darbam ar jauniešiem, kuru piedāvāt vispārīzglītojošo mācību iestāžu mācībspēkam, atbalsta personālam, izglītojamajiem.	Tiek nodrošināts tehniskais, metodoloģiskais un cilvēkresursu atbalsts vispārīzglītojošās mācību iestāžu pedagogiem par neformālās izglītības metožu pielietošanu ikdienas darbā ar jauniešiem.	Ventspils Jauniešu māja	Izglītības iestādes	X	X	X	X	X	pašvaldības finansējums ESF	
6.5.		Sadarbības veidošana starp PMP prevencijas plānā iesaistītajām pusēm	Norit aktīva sadarbība starp Jauniešu māju, Sociālo dienestu, Izglītības pārvaldi, Bāriņtiesu, Pašvaldības policiju, izglītības iestādēm, Pusaudžu Resursu centru un citām	Izglītības pārvalde	Jauniešu māja Sociālais dienests Bāriņtiesa Pašvaldības policija Izglītības iestādes	X	X	X	X	X	pašvaldības finansējums	

Nr.	MĒRĶIS	Nr.	PREVENCIJAS AKTIVITĀTE	SASNIEDZAMĀIS REZULTĀTS	ATBILDĪGĀ INSTITŪCIJA	IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	ĪSTENOŠANAS PERIODS					FINANŠU AVOTS(-I) (pašvaldības finansējums, valsts budžets, ESF, ERAF, cits)	
							2 0 2 4	2 0 2 5	2 0 2 6	2 0 2 7	2 0 2 8		
1	2	3	4	5	6	7	8					9	
				organizācijām prevencijas pasākumu plānošana un ieviešanā									
3 PIELĀGOTĀ PREVENCIJA													
7.	Nodrošināt individualizētus atbalsta pakalpojumus PMP <u>riska grupas izglītojamiem</u>	7.1.	Individuālas konsultācijas augsta PMP riska izglītojamiem mācību priekšmetu apgūvē	Sniegto konsultāciju rezultātā samazinās PMP risks	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	X	X	X	X	X	ESF, valsts budžets	
		7.2.	Atbalsta speciālistu sniegtas individuālas konsultācijas augsta PMP riska izglītojamiem	Sniegto konsultāciju rezultātā samazinās PMP risks	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	Izglītības pārvalde	X	X	X	X	X	ESF, valsts budžets
		7.3.	Atbalsta speciālistiem ir iespēja saņemt profesionālu padomu konkrētu PMP gadījumu risināšanā	Izstrādāts individuālajās vajadzībās balstīts atbalsta plāns	Izglītības pārvalde	Jauniešu māja Sociālais dienests Bāriņtiesa Pašvaldības policija Izglītības iestādes	X	X	X	X	X	ESF, valsts budžets	
		7.4.	Atbalsts krīzes situācijās nonākušām ģimenēm, tajā skaitā romu tautības ģimenēm - izglītojošas nodarbības vecāku prasmju attīstīšanai, psihologa konsultācijas vecākiem, romu mediatora konsultācijas	Mazināti PMP riski krīzes situācijās nonākušajiem ģimenēm	Sociālais dienests	Romu mediators	X	X	X	X	X	ESF, valsts budžets	

5. PMP PREVENCIJAS SISTĒMAS UN AKTIVITĀŠU ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA

Prevencijas sistēmas un aktivitāšu ieviešanas uzraudzības sistēmas pamatuzdevums ir nodrošināt savlaicīgu un rezultatīvu darbības programmas "PRIEKŠLAICĪGAS MĀCĪBU PĀRTRAUKŠANAS PREVENCIJAS SISTĒMA UN IEVIEŠANAS PLĀNS 2024.-2030. GADAM" ieviešanu un analīzi. Par Darbības programmas vispārēju ieviešanu un resursu piešķiršanu ieviešanas plānā noteikto darbību īstenošanai atbildīga ir Ventspils valstspilsētas pašvaldība. Par Darbības programmas ieviešanas koordinēšanu un uzraudzību atbildīga ir Ventspils Izglītības pārvalde (VIP). Par Darbības programmas īstenošanu atbildīgās puses ir noteiktas ieviešanas plānā.

Darbības programmas ieviešanas uzraudzības pamatā ir regulārs izvērtējums par to, vai un kā tiek īstenotas ieviešanas plānā noteiktās darbības. VIP uzdevums ir regulāri iegūt un apkopot informāciju no pašvaldības iestādēm un izglītības iestādēm. Pārskats par darbības programmas ieviešanu tiek strukturēts atbilstoši izvirzītajiem mērķiem, rīcības virzieniem un darbībām, un tas kalpo kā pamats īstenošanas plāna aktualizācijai. Ikgadējo Darbības programmas ieviešanas uzraudzības pārskatu izstrādā VIP, iesaistot atbildīgās institūcijas, izskatot to Ventspils valstspilsētas sadarbības grupā bērnu tiesību aizsardzības jautājumos un prezentējot to Izglītības komisijai.

Darbības programmas aktualizēšanu ieteicams veikt 2027. gadā, nemainot Darbības programmas stratēģiskos mērķus, bet pārskatot plānoto darbību aktualitāti un papildinot tās. Aktualizācijā jāņem vērā informācija par pieejamajiem Eiropas Savienības u.c. finanšu resursiem.

Ieviešanas plāna aktualizēšanu ieteicams veikt katru gadu. Ieviešanas plāna aktualizēšana ietver informācijas apkopošanu par izpildītajām darbībām un/vai to izpildes statusu. Aktualizētā ieviešanas plāna redakcijā ir jāiekļauj plānotās izmaiņas – jaunās darbības un izmaiņas plānotajās darbībā.